

QVÆST. V.

Andi diffinitio æquiuocorum sit conuenienter data?

Æquiuoca dicuntur, quorum solum nomen commune est: secundum vero illud nomen, ratio substantiæ diuersa: ut animal, homo: & quod pingitur in prædicamentis. Cap. 1.

VERITUR, de diffinitione æquiuocorum: an sit conuenienter data: hæc, scilicet: æquiuoca dicuntur, quorum solum nomen commune est: ratio autem substantiæ est diuersa. Quod non videtur: primo ex parte diffinitio: quia est concretum; & illud non habet diffinitionem: quia nec genus, per Aristot. tertio Topicorum: igitur, &c.

Item, plurale nihil aliud est, quam singulare geminatum, per Priscianum: igitur æquiuoca non est aliud, quam æquiuocum, & æquiuocum: sed totum copulatum non est vnum diffinibile: ergo nec illud in plurali numero: patet, quia totum copulatum non est vnum: quia copulatio vult poni inter diuersa. Sic potest argui generaliter nullam diffinitionem datam de aliquo in plurali esse conuenientem.

Item, hic non ponuntur genus, & differentia: ergo non est diffinitio. Consequenter patet per Arist. sexto Topicorum, & Boetium libro Diuisionum.

Item, contra particulas singulas arguitur: Primo sic: si æquiuoca dicuntur: igitur sunt voces: quia vocis est dici per se: sed voces sunt nomina: ergo non sunt, quorum sunt nomina: ergo prima particula, & secunda: scilicet, quorum, & c. repugnant.

Item, si solum nomen est commune: ergo nihil aliud: hoc sequitur ex intellectu exclusionis: ergo superfluit postea addere: & ratio substantiæ est diuersa.

Item, æquiuoca non diffiniuntur: er

Cap. 1.

Cap. 4.

go non habent rationem substantiæ: id est, diffinitionem essentialem: igitur nec est eorum ratio substantiæ eadem, nec diuersa: quia nulla, & hoc secundum illud nomen, secundum quod sunt æquiuoca: cuius tamen oppositum ponitur in diffinitione.

Item, contra exemplum: si animal æquiuoce conueniat homini picto, & homini vero: pari ratione, nomen quod libet erit æquiuocum vere naturæ, & eius similitudini: & ita omnis propositio distinguenda: & nulla vera simpliciter. Similiter, hic videtur esse fallacia secundum quid, & simpliciter: homo pictus: ergo homo: & non æquiuocationis.

Item, homo, ut de eo dicitur intentio speciei; & ut dicitur de supposito; solum habet nomen commune: & non est æquiuocum: igitur, &c. probatio primæ propositionis, ponendo diffinitionem pro nomine: aliter est falsa: quia animal rationale non est species, sed diffinitio: species autem, & diffinitio, sunt oppositæ intentiones: ergo, &c. probatio secundæ propositionis: si esset æquiuocum, tunc hic homo est species: Sortes est homo: ergo, &c. non esset fallacia figuræ dictionis, nec accidentis: quorum vtrumque est falsum: consequentia patet: quia ubi est actualis multiplicitas; ibi ratione illius eiusdem non est phantastica multiplicitas: sic enim idem vere significaret multa, & tantum appareret: quod est dicere incompossibilia. Similiter in fallacia Accidentis, terminus variatus est vnus secundum significationem: quia loci extra dictionem: non peccant contra contradictionem: aliter non esset Accidentis locus aptissimus ad decipiendum inter locos sophisticos extra dictionem: ergo non sunt in eodem paralogismo ratione eiusdem æquiuocatio, & figura dictionis: nec æquiuocatio, & fallacia Accidentis, &c. igitur non & æquiuocatio.

Ad oppositum est Aristoteles.

Ad questionem dicendum: quod ista notificatio satis conuenienter datur de æquiuocis æquiuocatis.

Vbi intelligendum est: quod æquiuocatio dicta actiue dicitur habitudinem vnus in ratione significantis: & passiuæ, & conuerso: & ita æquiuocum includit duplicem relationem, non actiue sumptum

pium, sed passiuæ: scilicet, habitudinem ad æquiuocans, quæ ratio est suppositionis: & habitudinem ad aliud æquiuocatum; quæ ratio est æquiparantiæ; non enim dicitur cæleste sydus æquiuocatum ad canis, nisi per respectum ad animal latrabile: quæ duo sunt æquiuocata. Hæc duplex ratio patet resoluendo nomen æquiuocatum: id est æquiuocatum: ratio æ primæ partis dicitur ad aliud, quod est æque cum eo: ratione secundæ, dicitur aduocans: propter ergo relationem æquiparantiæ datur notificatio in plurali: sicut cætera huiusmodi relatiua diffiniuntur in quinto Metaphysic. similia, diffinita, contraria, &c. Propter relationem aliam ponitur correlatiuum diffinitum in habitudine, qua dicitur ad ipsum: quorum, ut significatorum, solum nomen commune est, ut signum: & persequens, scilicet, & ratio substantiæ est diuersa, ponitur differentia æquiuocatorum: & non sumitur ibi ratio pro diffinitione ex genere, & differentia: quia prima genera, quæ non habent rationem talem, sunt æquiuoca in hoc nomine, ens, sed ratio substantiæ, id est essentialis intellectus, est diuersus: & quia æquiuocata in vno nomine possunt in alio vniuocari, & ibi habere rationem eandem: ideo adiungitur: secundum illud nomen: id est essentialis intellectus æquiuocatorum est diuersus, in quantum de eis dicitur æquiuocans: licet in alio vniuocante sit essentialis intellectus eorum idem.

Text. non habente com.

Si autem dicatur: quod dicuntur, ponitur pro concipiuntur: id est sunt conceptus: & quod conceptus sit de essentia æquiuocatorum: potest dici, quod est vera diffinitio: & per illam particulam primam, dicuntur, ponitur genus; per reliquas correlatiuum diffinitum, & differentia.

Ad primum argumentum dico: quod concretum habet genus, & differentias, respectu quorum est quid: licet respectu substantiæ sit denominatiuum, & concretum: quia in omni genere est reperire quid, per Aristot. & sic per illa sui generis potest diffiniri.

Vel potest dici: quod est notificatio, & conceptus, qui intelligitur, per, dicuntur, non est de essentia æquiuocati; sed subiectum eius.

Ad secundum dici potest: quod omnia relatiua æquiparantiæ conuenienter

diffiniuntur in plurali, ut patet in quinto Metaphysic. ubi multa huiusmodi relatiua diffiniuntur; & omnia in plurali: quia sic eorum intellectus est magis finitus, in quantum denominat vtrumque extremum. Quod autem dicit Priscianus de plurali; intelligendum est, quod ad naturam constructionis, non quoad unitatem formæ significatæ.

Ad tertium concedendum est: quod non sit vera diffinitio.

Vel potest dici: quod in diffinitione Accidentis concreti primo debet poni subiectum: ut hic, nomen est vox: sic est in proposito.

Ad quartum dico: quod diffinitio datur de æquiuocatis: & non sequitur, illa dicuntur: igitur sunt voces, conceptus enim dicitur, & per vocem: vnde si duo per diuersas voces exprimant eundem conceptum; dicemus, quod idem dicitur. Vel exponatur: dicuntur, id est concipiuntur.

Ad quintum potest dici: quod ex hoc, solum nomen commune est: non sequitur: igitur ratio substantiæ est diuersa: quia etsi sequitur, non esse rationem substantiæ communem; non tamē diuersam rationem substantiæ.

Vel aliter: licet sequeretur: potest dici, quod solum refertur ad æquiuocans; ad quod diffinitum refertur secundum relationem suppositionis: & sequens, scilicet, licet, ratio substantiæ est diuersa, refertur ad æquiuocata in se: & ita non pertinet ad idem.

Aliter dicendum magis, ad propositum: quod æquiuocata habent rationem diuersam secundum nomen æquiuocans: id est, in quantum æquiuocantur in illo: sed æquiuocantia, non habent aliquam rationem.

Ad sextum dicitur: quod hæc intentio, æquiuoca, ut sumitur pro æquiuocatis, vniuoca est: & ita diffiniri potest: licet illa, quibus inest hæc intentio, non sunt vniuoca, nec diffinibilia: sicut hæc intentio, generalissimum, est diffinibile, & diffinitur a Porphyrio, licet substantia, vel aliud, cui inest hæc intentio, non diffiniatur.

Ad septimum potest dici: quod non intelligit, hoc nomen, animal, esse æquiuocum ad hominem verum, & pictum: sed si esset; manifestum esset ibi; quod solum nomen esset commune,

Cap. de specie.

& nullaratio: sicut comunitate de exemplis non multam curat, nisi quod sint vera, ut sunt ad propositum, hoc est quod Ars sua sit vera in eis.

Ad ultimum potest dici: quod terminus non est æquiuocus ad diuersas acceptiones: quia non significat, nec con- significat illas: nec est simpliciter vniuocum, ut su nitur sub illis: quia nulla est ratio hominis vna, secundum quam vere prædicatur de eo species, secundum quam ipse prædicatur de Sorte.

Contra hoc: omne prædicatum est vniuocum, vel æquiuocum, vel denominatiuum: sed homo non prædicatur de intentione, & supposito vniuoce, nec æquiuoce per se: igitur denominatiue: quod falsum est: quia prædicatur in quid de supposito.

Ad hoc dici potest: quodcumque prædicatum de aliquo vno est respectu eius vniuocum, vel æquiuocum, vel denominatiuum: sed non quodcumque prædicatum de multis est respectu multorum aliquo istorum trium modorum tenens: sed respectu vnius vno modo, & respectu alterius alio modo: ut coloratum prædicatur de corpore, & albo: non vno modo: sed de albo, vniuoce, & in quid, & de corpore denominatiue: sic quodlibet nomen prædicatur de supposito vniuoce: de intentione vero nullo dictorum modorum: quia est prædicatio per accidens, vel saltem reducitur ad prædicationem denominatiuam.

Summa textus.

EXPEDITIS questionibus tanquam ad huc librum proximalibus, incipit Doctor specialiter de Antepredicamentis disputare: quæ licet in generali tria tantum sint: nempe diffinitio, quæ valet ad cognoscendum modum prædicandi ipsorum Prædicamentorum de suis inferioribus: & diuisio, quæ valet ad cognoscendum conditionem eorum, quæ in Prædicamento reponuntur; quæ sunt tantum incompleta; & regula, quæ valet ad cognoscendum ordinem eorum, quæ in Prædicamentis collocari debent, tamen in speciali sunt septem: tres diffinitiones, æquiuocorum, scilicet, vniuocorum, ac Denominatiuorum; duæ Diuisiones, & duæ Regule: de quibus per ordinem agit: & primo Aristotelem sequitur diffinitione æquiuocorum examinat, eiusque insufficientiam octo rationibus satis apparentibus ostendit: sed illis non obstantibus statuit conclusionem dicens.

Primo, ista notificatio satis conuenienter da

2. Conclus.

tur de æquiuocis æquiuocatis: hanc probat auctoritate Philoſophi, & quadam explicatione satis sufficiente.

Secundo dicitur quod si, ly dicuntur, in diffinitione positum pro, concipiuntur, sumatur, quod talis notificatio potest vera diffinitio ex genere, & differentia constants appellari. Tandem soluit argumenta: & quia tam conclusiones, quæ aliqua argumentorum solutiones explicatione nonnulla egent, ideo nonnulli sunt circa hanc questionem à nobis Articuli mouendi: multis tamen ad 1. lib. Elenchor. a qua est. 7. vsque ad 16. prætermisſis, qui hic de æquiuocis moueri possent.

2. Conclus.

ARTIC. I.

An diffinitio æquiuocorum sit sufficientis.

SUPPOSITA probatione pro parte negatiua in textu facta: pro intelligentia notandum 1. Quod omnis res dupliciter significari potest, vel conceptu ab intellectu producto, t. n. qua in signo naturali: vel voce, tanquam signo instrumentali. Vnde rebus, quæ diuersis conceptibus significantur, diuersa nomina imponuntur: ut homo naturæ humanæ: equus naturæ equinæ: & si aliqua sint res, quæ in nomine, & conceptu expresso per nomen conueniant, dicuntur vniuocæ: si vero in utroque non conueniant, dicuntur diuersiuocæ: si autem in conceptu conueniant, & in nomine differant, dicuntur synonyma: ut ensis, & gladius: si tantum in conceptibus diuersificentur, & tantum in nomine conueniant, æquiuocæ dicuntur.

1. Not.

Secundo notandum, quod res in se, nec vniuocæ, nec æquiuocæ dicuntur: nisi quatenus per nomen explicantur: homo enim, & leo tantum sunt vniuocæ, quatenus ab intellectu sub hoc nomine, animal, comprehenduntur, ab illo que tale illis nomen imponitur: & canis terrestris, sydus cæleste, & piscis marinus, eadem etiam ratione æquiuocæ appellatur: quia scilicet illis, hæc vox canis, in qua conueniunt, imponitur.

2. Nota.

Tertio notandum: quod æquiuocum est duplex: alterum est æquiuocum æquiuocans, & est ipsa vox nullum conceptum communem suis significatis importans: alterum est æquiuocum æquiuocatum, & sunt ipsæ res, quæ æquiuocæ dicuntur. Rursus hæc duo æquiuocæ adhuc dupliciter considerantur: aut prime, aut secunde intentionaliter. Aequiuocum æquiuocans prime intentionaliter, est ipsa vox plura significans diuersis conceptibus totalibus, & non synonymis: totalibus dico propter orationem, quæ plura diuersis conceptibus partialibus significat: non synonymis addo, propter notitiam Petri in meo; & in tuo intellectu, quæ licet sint plures, sunt tamen synonyma. Aequiuocum æquiuocatum prime intentionaliter sumptum sunt ipsa significata vocis æquiuocæ. Aequiuocum æquiuocans secunde intentionaliter acceptum, quod à Doctore æquiuocum appellatur, est relatio rationis vocis ad sua significata.

3. Notan.

ARTIC. II.

An æquiuocum possit dici vniuocum?

PROPTER solutionem ad sextum præsens mouetur difficultas, pro qua notandum primo, quod æquiuocæ æquiuocata possunt esse æquiuocæ respectu vocis, per quam immediatè significantur; & vniuocæ respectu alterius mediata: verbi gratia, significata huius vocis, canis, sunt æquiuocæ respectu illius, & vniuocæ in hoc nomine substantia.

1. Nota.

Secundo notandum: quod tam vniuocum, quam æquiuocum æquiuocatum, prime intentionaliter sumpta, possunt sumi, aut vt, quid; aut vt modus: & hoc ad inuicem; vnum, scilicet, respectu alterius.

2. Nota.

Dicendum primò. Aequiuocæ æquiuocata prime intentionaliter capta sunt vniuocæ vniuocata, etiam prime intentionaliter capta, non in significato vocis immediatæ, sed alterius vocis mediata, & superioris. Hæc est Doct. in suo notabili: & ex nostro secundo patet.

1. Conclus.

Dicendum secundo. Aequiuocæ æquiuocata secunde intentionaliter sumpta, & vt, quid, sunt vniuocæ vniuocata secunde intentionaliter sumpta, & vt modus: ita intelligitur solutio sexti argumenti, quæ videtur esse Nicostriati, vt refert Simplicius. Probatur à nam omnia æquiuocata vt sic, vniuocantur in hoc nomine, æquiuocum, & in illo conueniunt: nam hæc est vera: canis terrestris est æquiuocum, & sic de reliquis: ergo hæc secunda intentio, æquiuocum, vniuocæ prædicatur de illis.

2. Conclus.

Dicendum tertio. Aequiuocum æquiuocatum formaliter sumptum, & vniuocum vniuocatum etiam formaliter sumptum, capiendo utrumque vel, vt quid, vel vt modus; non prædicantur ad inuicem. Hæc patet: quia oppositum non potest de opposito sub ratione oppositi prædicari: sed æquiuocum, & vniuocum, prout in conclusionibus sumuntur, sunt opposita: igitur Probo minorem: nam sicut hæc est falsa: genus, vt quid, vel vt modus, est species, etiam vel vt quid, vel vt modus: sic in proposito: quia æquiuocum æquiuocatum, vt quid, & secunde intentionaliter sumptum, est relatio rationis æquiuocatorum ad vocem significantem: & vniuocum vniuocatum, vt quid, & formaliter sumptum, est relatio rationis alicuius communis immediatè per vocem significatum ad ipsam vocem: sed relatio rationis æquiuocatorum non potest esse relatio rationis vniuocatorum: vt patet: igitur, &c.

3. Conclus.

Dicendum quarto. Aequiuocum æquiuocans prime intentionaliter sumptum est vniuocum vniuocans eodem modo sumptum: patet: nam canis est æquiuocum æquiuocans respectu omnium suorum significatorum: & est vniuocum vniuocans respectu vnius: quia hæc est prædicatio vniuocæ, canis terrestris est canis: ergo.

4. Conclus.

Dicendum vltimo. Aequiuocum æquiuocans est vniuocum vniuocans, si secunde intentione

Concl. vlt.

4. Not.

scata, quæ relatio proprie dicitur significatio, & multiplicatur ad multiplicationem significatorum: æquiuocum æquiuocatum secunde intentionaliter, seu passiuum, est relatio rationis significantis passiuæ in significatis ad ipsam vocem significantem: quæ relatio à Doctore appellatur suppositionis: quia supponitur alteri. Et ipsum æquiuocatum etiam refertur ad aliud æquiuocatum: idem aliam relationem fundat, quæ dicitur æquiparantiæ rationis: non enim dicitur sydus cæleste æquiuocatum ad istam vocem, canis, nisi per respectum ad animal latrabile. & idem illius æquiuocata dicuntur.

Quartò notandum: quod ly, dicuntur, in hac diffinitione potest significare idem, quod sonat: vel idem, quod, ly, concipiuntur, importat, ita vt dicuntur, pro, concipiuntur, sumatur. Ex quo patet sensus diffinitionis: intelligitur enim de æquiuocis æquiuocatis, quæ ratione relationis æquiparantiæ dicuntur æqua: & ratione relationis suppositionis dicuntur vocata, ex quibus componitur dictio æquiuocata. Aequiuocæ igitur æquiuocata sunt, quorum, vt significatorum, solum nomen est commune, vt signum yratum autem substantiæ: id est, conceptus essentialis eorum est omnino diuersus secundum illud nomen: hoc est, prout per vocem, quæ dicitur æquiuocum æquiuocans, significantur immediatè, & ex æquo: hoc enim est de ratione æquiuocis æquiuocatis: vt immediatè, & ex æquo, significet plura habentia conceptus essentialis diuersos: & hoc vltimum est differentia æquiuocatorum: sicut etiam relatio ad vocem facit ea conuenire, & relatio æquiparantiæ; vt in plurali numero diffiniuntur.

Vel aliter explicatur diffinitio (sumpto, ly, dicuntur, pro concipiuntur) æquiuocæ æquiuocata sunt conceptus relatiui rationis, quorum solum nomen est commune, & ratio, seu quidditas, cuiuslibet est diuersa secundum illud nomē. Et in hoc sensu est quidditatiua per additamentum: nam per ly, concipiuntur, ponitur genus, quod est conceptus rationis, per ly, ratio substantiæ est diuersa, ponitur differentia: per ly, solum nomen est commune, ponitur terminus relationis; sicut in alijs diffinitionibus secundarum intentionum accidit.

5. Conclus.

Dicendum primò. Diffinitio tradita non datur de æquiuocis æquiuocantibus; sed de æquiuocatis: hanc probat quartum argumentum in textu.

2. Conclus.

Dicendum secundo. Si prædicta diffinitio sit vera diffinitio, siue tantum notificatio, est sufficienter tradita. Patet: tum auctoritate Philoſophi: tum etiam quia per eam, quidquid de æquiuocis scire possumus, nobis innotescit.

3. Conclus.

Dicendum tertio. Præfata diffinitio in primo sensu explicata est proprie notificatio quadam: in secundo vero sensu est proprie diffinitio: hæc quoad utrumque partem est Doctoris: & quoad primam probatur primo & tertio argumento. Quoad secundam constat ex notabili quarto.

tentionaliter sumantur, & alterum, ut quid, alterum vero, ut modus. Hæc ex secunda conclusionem constat: hæc enim est vera: æquiuocum est uniuocum: sumpto æquiuoco, ut quid, & uniuoco, ut modus.

ARTIC. III.

An omne nomen sit æquiuocum?

QUOD non videtur ex solutionibus ad septimum, & octauum, in quibus vult Doctor, animal non esse æquiuocum ad hominem verum, & pitulum; nec hominem ad prædicari de Petro, & ut de ipso prædicetur species: ergo non omne nomen est æquiuocum. Pro intelligentia notandum: quod quodlibet nomen ad placitum, unicum cum sit, potest esse expressiuum, vel sui significati immediati, ad quod significandum imponitur: ut homo respectu humanitatis, vel est expressiuum plurium conceptuum, quos de ipso formamus: ut homo significat se, & sibi similia, vno conceptu, qui est naturalis similitudo sui ipsius: significat etiam naturam humanam alio conceptu, qui est illius similitudo etiam naturalis.

1. Conclu.

Dicendum primo. Nomen uniuocum respectu sui immediati significati, ad quod significandum imponitur, non est æquiuocum: hæc de se patet.

2. Conclu.

Dicendum secundo. Quodlibet nomen vocale, seu scriptum, ad placitum significans potest dici æquiuocum aliquo modo: probatur: quodlibet nomen plura diuersis conceptibus significans est æquiuocum, sed quodlibet nomen vocale, vel scriptum, ad placitum significans est huiusmodi: ergo quodcumque tale est æquiuocum: patet minor de homine, quod diuersis conceptibus significat se, & humanitatem, quibus solum nomen est commune, & ratio substantiæ est diuersa. Igitur.

Ad Doctorem respondeo: ipsum loqui in sensu primæ conclusionis: non vero negare secundam: nec ex illa sequitur, omnem propositionem esse distinguendam: nam omnis propositio coalescit ex terminis, prout ad placitum sunt impositi ad suum significatum immediatum significandum: & cum respectu talis sint uniuoci, ideo propositio non est distinguenda. Alia quam plurima, quæ de æquiuocis hic moueri poterant, vide apud Doctorem in primo Elenchorum, ubi de illis pluribus scitu dignissima reperies.

QUÆST. VI.

An definitio uniuocorum sit conueniens?

Uniuoca vero dicuntur, quorum nomen commune est: & secundum illud nomen, eadem substantiæ ratio, &c. Cap. 1.

VERITUR: de definitione uniuocorum: An sit conueniens? Hæc, scilicet, uniuoca sunt, quorum nomen commune est, & ratio substantiæ eadem,

secundum illud nomen: videtur quod non, & potest argui per tria prima argumenta facta ad præcedentem questionem, & consimiliter soluantur, sicut ibi sunt soluta.

Item, album prædicatur de homine, & de equo, secundum eandem rationem: aliter enim esset æquiuocum: & tamen non est uniuocum prædicatum respectu istorum: quia est denominatiuum. Similiter arguitur de omni prædicato denominatiuo: & maxime de intentionibus: quia hoc prædicatum, genus, dicitur secundum eandem rationem de substantia, & quantitate: & tamen non est uniuocum: quia est denominatiuum: & uniuocum, & denominatiuum, sunt oppositi modi prædicandi: sicut uniuocum, & æquiuocum.

Item, omnia æquiuoca habent idem nomen: scilicet, hoc nomen, æquiuoca: & eandem rationem substantiæ: scilicet, essentialem; secundum illud nomen: scilicet, rationem æquiuocorum: igitur, si dicta definitio esset conueniens: omnia æquiuoca essent uniuoca, quod falsum est: quia oppositum prædicatur de opposito.

Item, quorum substantia, id est ratio essentialis, est eadem, ipsa sunt eadem essentialiter: sed uniuoca uniuocata habent eandem rationem substantiæ uniuocantis: ergo omnia uniuoca essent

essentialiter, quod falsum est: quia sic homo, & alius, essent idem essentialiter.

Ad oppositum est Aristoteles.

Dicendum, quod est notificatio conueniens: & potest conuenienter intelligi de uniuocatis sic: uniuoca sunt, quorum; non ut significatorum; est nomen uniuocantis commune: quia illud nomen non significat aliquod uniuocatum, sed quorum, ut contentorum sub uniuocante, est nomen uniuocantis commune, & ratio substantiæ uniuocatorum eadem, secundum illud nomen uniuocans: & tunc nullum nomen uniuocum uniuocans est denominatiuum respectu eiusdem: quia denominatiui ratio non est ratio substantiæ denominatorum. Similiter potest intelligi de uniuocantibus sic: uniuocantia sunt, quorum nomen, ut pars totius, commune est uniuocatis, & ratio substantiæ uniuocantis eadem uniuocatis secundum illud nomen. Non autem potuit definitio æquiuocorum intelligi de æquiuocantibus: quia illorum non est nomen: cum nihil sit æquiuocans, nisi sola vox. Similiter non habent aliquam definitionem: ergo nec diuersam, nec eandem, sed neutrum istorum impedit hanc definitionem intelligi de uniuocantibus: quia & istorum est nomen: quia non solum nomen uniuocat; & ista habent eandem rationem substantiæ. Aristoteles tamen magis videtur intelligere de uniuocatis: dicit enim, ut animal; Homo, atque Bos: communi enim nomine utraque animalia nuncupantur, quod manifestum est, dici de uniuocatis. Et subdit de ratione eadem. Si quis assignet vtriusque rationem; quid vtrumque sit in eo, quod sunt animalia, eandem assignabit vtriusque rationem, quod similiter manifeste refertur ad uniuocata.

Ad primum argumentum dicitur, quod nullum denominatiuum habet rationem substantiæ respectu illius, respectu cuius est denominatiuum: licet in suo genere possit habere rationem substantiæ: & ideo nullum denominatiuum prædicatur secundum eandem rationem.

Contra hoc: Denominatiuum non re-

cipit magis & minus, nisi respectu subiecti, respectu cuius, est Denominatiuum: sed Aristot. 3. Topicor. ad concludendum, accidens de aliquo, secundum magis, & minus, docet considerare definitionem, accidentis, quod magis suscipiat propositi, id est accidentis, rationem, ut albus, quod est coloratum, magis disgregatiuum visus: ergo denominatiuum, respectu illius, cuius est denominatiuum, habet rationem substantiæ. Probatio primæ propositionis: Porphyrius cap. de Differentia dicit, esse autem uniuocum unum, & idem est, neque suscipiens intensionem, neque remissionem: hoc est, essentia cuiuslibet consistit in indiuisibili: illam enim propositionem adducit ad probandum, Differentiam non suscipere magis, & minus, respectu cuius est per se Differentia: ergo denominatiuum in suo genere, in quantum est quid in se ex suo genere, & sua differentia, non recipit magis, & minus: igitur tantum in comparatione ad obiectum, quod denominat.

Potest dici aliter ad primum argumentum, quod homo, & equus, non sunt uniuocata sub albo: nec quæcumque alia sub aliquo prædicato denominatiuo: quia uniuoca sunt, quorum est nomen commune, & ratio substantiæ uniuocantis eadem, quæ ratio est etiam eis substantiæ ratio, licet non propria, ratio autem albi, vel cuiuscunque denominatiui, non est ratio substantiæ denominatiuorum, sed quia ratio sic est de Denominatiuo, quod prædicatur secundum idem nomen, & eandem rationem substantiæ denominatis, ideo dicendum: quod definitio de uniuocantibus sic debet intelligi: & ratio substantiæ eadem, quæ ratio est essentialis uniuocatis, quod non est verum de denominatiuo, nam secundum Aristot. inferius cap. de Substantia, album prædicatur de corpore, rationem vero albi prædicari de illo, impossibile est, quod est intelligendum ita, quod illa ratio sit ratio corporis.

Ad secundum argumentum potest dici dupliciter, vno modo concedendo conclusionem, quod omnia æquiuoca sunt uniuoca, nec prædicatur oppositum de opposito, nisi forte in respectibus.

Vel aliter dicitur, quod non sequitur: æquiuoca habent hoc nomen commune, æquiuocum, & rationem substantiæ huius eandem: igitur hæ-